

Motion till riksdagen

1988/89: Ub239

av Lars Werner m. fl. (vpk)

Grundskolan

Inledning

Alla elever ska i grundskolan ha rätt till en likvärdig utbildning oberoende av var eleven bor, vilken samhällsklass hon eller han kommer ifrån eller vilket kön eleven tillhör. Vpk arbetar för en kvalitativt bättre skola och vi har i en annan motion till årets riksmöte utvecklat vår syn på en "kunskapskola för alla".

En utgångspunkt för vår politik är att utbildningen ska användas för att åstadkomma ett bättre och rättvisare samhälle. Grundskolan är ett viktigt fördelningspolitiskt instrument. Genom att satsa stora resurser på dagens barn och ungdomar, genom att sträva efter att ge alla barn en så bra uppväxt och god utbildning som möjligt, kan man uppnå en större jämlikhet och ökad demokrati i morgondagens samhälle.

I konsekvens med synen på skolan som bl.a. ett fördelningspolitiskt instrument är det av största vikt hur resurserna fördelas. Dels hur stor del av de gemensamma resurserna som skall satsas på skolan och dels hur resurserna skall fördelas inom skolan. Alla resurser är begränsade och prioriteringar måste göras. Vpk menar att skolan och utbildningen är ett område som skall ha ökade resurser i förhållande till vissa andra områden.

Information

Med en ökad målstyrning av skolan krävs ökade insatser för information. Aktuella politiska beslut, nya pedagogiska rön, resultat från lokalt utvecklingsarbete mm måste snabbt bli bekant för alla som berörs. Eleverna, lärarna, skolledningen och den lokala skolstyrelsen behöver god tillgång av information för att kunna utveckla skolarbetet och förbättra undervisningen.

Vpk vill för budgetåret 1989/90 anslå 1 miljon kr till Skolöverstyrelsens informationsverksamhet utöver regeringens förslag.

Skolor i glesbygd

Vpk menar att hela landet främjas av att Sverige har en regional balans. Tyvärr har utvecklingen gått åt motsatt håll. Därför är det nu nödvändigt att på olika sätt främja en regional utveckling. Ofta har den regionalpolitiska debatten om utbildning inriktats på högskoleutbildning. Tillgången till

högskoleutbildning med hög kvalitet är naturligtvis viktig. Men tillgången till grundskola är ofta av än mer grundläggande betydelse än en högskola inom en radie av 15 till 20 mil.

Vpk menar att Sverige har råd att satsa på skolor i glesbygd. En skola är ofta själva beviset på att en ort lever, medan en nedlagd skola fungerar som gravsten för bygden.

Vpk anser att ett särskilt anslag bör införas för att ge skolor i glesbygd en möjlighet att överleva och utvecklas. Dessa skolor skall både kunna existera och samtidigt ha utrymme för visst utvecklingsarbete. Vi menar att ett sådant särskilt anslag, som kan disponeras av SÖ, innebär att man i framtiden kan undvika uppslitande strider som den i Drevdagen.

Vpk föreslår att riksdagen för budgetåret 1989/90 som ett särskilt anslag anslår 25 miljoner kr för särskilt stöd till skolor i glesbygd.

Syo-verksamheten

Redan idag ställs stora och motstridiga krav på syo-verksamheten i grundskolan. I framtiden kommer dessa krav att öka, inte minst med tanke på konkurrensen om de minskade ungdomskullarna. När olika branschorganisationer konkurrerar om arbetskraften och försöker styra ungdomarnas val är det syofunktionärernas uppgift att skilja ut vad som är saklig information och vad som är propaganda. Syofunktionärerna ska anpassa informationen till elevernas behov och ge eleverna förutsättningar att själva tolka och förstå olika signaler från arbetslivet.

En viktig uppgift för syofunktionärerna är också att motverka könsbundna val av yrke och utbildning och istället uppmuntra eleverna att välja efter intresse och möjligheter.

I den betygsfria skola som vpk arbetar för kommer syo-verksamhetens betydelse ytterligare att öka. Vi menar även att det är av stor betydelse att syofunktionärerna deltar i undervisningen på de områden där deras kunskaper kan komma till nytta.

Syofunktionärernas tjänster är statligt reglerade men statsbidragen till deras löner har minskat. Det har lett till att en del kommuner nu minskar på syo-verksamheten, vilket är olyckligt.

Vpk föreslår att statsbidraget för syo i grundskolan i fortsättningen skall beräknas efter samma veckotimpris som den undervisningsbundna delen av förstärkningsresursen. Därmed kommer statsbidraget att följa löneutvecklingen för statligt lönereglerad personal i skolan, vilket är rimligt eftersom syotjänsterna är statligt lönereglerade.

Vi föreslår därför att 17 miljoner kr anslås för budgetåret 89/90 för denna ändring.

Cash-Limit-metoden

Vpk menar att demokratin kräver att de politiskt valda i Sveriges riksdag beslutar om statliga verksamhetens nivå och inriktning samt tar ansvar för beslut och verklighet inför medborgarna. Den målsättning för skolan som bestäms av riksdagen måste fullföljas även om den kostar pengar. Det är

inte är rimligt att låta utgången av en avtalsrörelse bestämma elevernas behov i skolan.

Mot. 1988/89
Ub239

Det har dessutom visat sig att nedskärningar på skolans område i första hand drabbar de elever som har det sämst ställt. Det gäller även den nedskärning med 167 miljoner som nu föreslås av regeringen. Också denna gång drabbas arbetarklassens barn hårdast. När riksdagen under förra riksmötet beslutade om kassataket, cash-limit, så motsatte sig vpk den principen för styrning. Det avtal som parterna kom överrens om har medfört att regeringen för budgetåret 1989/90 föreslår en enprocentig minskning av statsbidragen till löner i grundskolan, motsvarande 167 miljoner kr.

Vpk föreslår att denna nedskärning inte görs och vi vill därför utöka anslaget för statsbidrag till löner i grundskolan för budgetåret 1989/90 med 167 miljoner kr.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen till skolöverstyrelsens informationsverksamhet för budgetåret 1989/90 anslår 1 miljon kronor utöver regeringens förslag under anslaget B.I. Skolöverstyrelsen,
2. att riksdagen till särskilt stöd till skolor i glesbygd för budgetåret 1989/90 anslår 25 miljoner kronor,
3. att riksdagen beslutar att bidraget för syo i fortsättningen skall följa löneutvecklingen för statligt lönereglerad personal i skolan och för detta ändamål för budgetåret 1989/90 anslår 17 miljoner kronor utöver regeringens förslag under anslaget B.II. Bidrag till driften av grundskolor,
4. att riksdagen beslutar att för budgetåret 1989/90 anslå ytterligare 167 miljoner kr utöver regeringens förslag under anslaget B.II. Bidrag till driften av grundskolor.

Stockholm den 21 januari 1989

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Ylva Johansson (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Hans Petersson (vpk)

Björn Samuelson (vpk)